

"Ey mü'mine kin ve adâvet besleyen insafsız adam!.." Yirmi İkinci Mektub'un Birinci Vecih'ini izah eder misiniz?

"BİRİNCİ VECİH"

"Hakikat nazarında zulümdür."

"Ey mü'mine kin ve adâvet besleyen insafsız adam! Nasıl ki, sen bir gemide veya bir hanede bulunsan, seninle beraber dokuz mâsum ile bir câni var. O gemiyi gark ve o haneyi ihrak etmeye çalışan bir adamın ne derece zulmettiğini bilirsin. Ve zalimliğini, semâvâta işittirecek derecede bağıracaksın. Hattâ birtek mâsum, dokuz câni olsa, yine o gemi hiçbir kanun-u adaletle batırılmaz."

"Aynen öyle de, sen, bir hane-i Rabbâniye ve bir sefine-i İlâhiye olan bir mü'minin vücudunda, iman ve İslâmiyet ve komşuluk gibi, dokuz değil, belki yirmi sıfat-ı mâsume varken, sana muzır olan ve hoşuna gitmeyen bir câni sıfatı yüzünden ona kin ve adâvet bağlamakla o hane-i mâneviye-i vücudun mânen gark ve ihrakına, tahrip ve batmasına teşebbüs veya arzu etmen, onun gibi şenî ve gaddar bir zulümdür."(1)

Bir gemide dokuz masum bir canı olsa, o gemiyi batırmak nasıl büyük bir zulüm ise, aynı şekilde İlâhi bir gemi hükmünde olan mümin kardeşinin dokuz masum sıfatının yanında bir iki canı sıfatı yüzünden onu batırmak hükmünde olan, ona kin ve adâvet beslemek elbette büyük bir haksızlık ve zulümdür denilmek isteniyor. Yani gemi teşbihi mümin kardeşimize kin ve adâvet beslemenin ne denli çirkin ve zulüm olduğunu akla yaklaştırmak için verilmiştir.

Üstadın ifadesi ile **"Cenâb-ı Hak, haşirde adalet-i mutlaka ile mizan-ı ekberinde a'mâl-i mükellefîni tarttığı zaman, hasenâtı seyyiâta galibiyeti-mağlûbiyeti noktasında hükmeyleyler."** Biz de bir insanı veya kurumları değerlendirirken, Allah'ın bu yargılama şekli ile yargılamamız gerekir. Zira hiçbir insan veya kurum dört başı mamur mükemmel değildir. Mutlaka bir takım yanlışları ve kusurları olabilir. Biz bir yanlış ve hatasına bakıp, sair hizmetlerini görmezden gelerek onu yerin dibine atarsak, zulüm etmiş oluruz. Üstad Hazretlerinin bu kardeşlik prensibi ile meseleye bakarsak, tenkit tarzımız daha adil olur.

Yani tenkit ettiğimiz kişi ya da kurumların bir iki olumsuz ve yanlış yönlerinden hareketle, bütünüyle diğer iyi ve güzel yönlerini inkar ve tezyif etmek adil olmaz.

Hasılı kişi ya da kuruluşların hata ve sevaplarını tatalım, şayet hataları galip ise, o yanlış ve batıl bir yoldadır. Ama sevapları ve hizmetleri hatalarına galipse, bu iyi ve güzel bir yoldadır demeliyiz.

(1) bk. [Mektubat, Yirmi İkinci Mektup.](#)